

Spis treści

Przedmowa	XV	1.1.3. Leki przeciwdepresyjne	65
Autorzy	XVI	<i>Stanisław Pużyński</i>	
1. Metody leczenia	1	1. Zwięzły zarys rozwoju psychofarmakoterapii depresji	65
1.1. Psychofarmakoterapia	1	2. Ogólna charakterystyka i mechanizmy działania	67
1.1.1. Badania kliniczne leków psychotropowych	1	3. Klasyfikacja leków przeciwdepresyjnych	69
<i>Tomasz Szafrński</i>		4. Trójpierścieniowe leki przeciwdepresyjne (TLPD) (nieselektywne inhibitory wychwytu NA i 5HT)	72
1. Fazy badań przedklinicznych i badań klinicznych	2	5. Selektywne inhibitory wychwytu serotoniny (SSRI)	82
2. Przepisy regulujące prowadzenie badań klinicznych leków psychotropowych w Polsce	4	6. Inne inhibitory wychwytu monoamin oraz leki działające bezpośrednio na receptory	92
3. Leki generyczne i biopodobne	8	7. Leki o głównie receptorowych mechanizmach działania (antagoniści receptorów adrenergicznych α_2 , 5HT ₂ , 5HT ₃)	99
4. Na co zwrócić uwagę, oceniając badanie kliniczne?	9	8. Inhibitory monoaminooksydazy (MAO)	102
1.1.2. Leki przeciwpsychotyczne	13	9. Leki o innych mechanizmach działania	104
<i>Małgorzata Rzewuska</i>		10. Leki pochodzenia roślinnego	105
1. Rys historyczny	13	11. Ogólne zasady stosowania	106
2. Mechanizm działania przeciwpsychotycznego	16	12. Miejsce leków przeciwdepresyjnych I i II generacji w terapii stanów depresyjnych	107
3. Klasyfikacje	17	1.1.4. Leki normotymiczne	110
4. Właściwości działania klinicznego wpływające na wybór leku	34	<i>Janusz Rybakowski</i>	
5. Wskazania	35	1. Definicja	110
6. Przeciwwskazania	36	2. Leki normotymiczne I generacji	111
7. Objawy niepożądane	38	3. Leki normotymiczne II generacji	120
8. Zatrucia (przedawkowanie)	52	4. Niektóre zalecenia dotyczące leczenia za pomocą leków normotymicznych	123
9. Nagłe zgony	52	1.1.5. Leki prokognitywne	124
10. Zasady stosowania	52	<i>Stanisław Pużyński</i>	
11. Monitorowanie leczenia	55	1. Leki nootropowe i poprawiające krążenie mózgowe	125
12. Interakcje	55	2. Leki wzmagające neuroprzebieżność cholinergiczną	127

3. Inne leki wywierające wpływ na neuroprzeżyźnictwo	130	1.1.10. Inne leki o działaniu psychotropowym lub stosowane w psychiatrii	183
4. Kierunki poszukiwania farmakologicznych metod terapii i prewencji zaburzeń otępiennych, zwłaszcza choroby Alzheimera	131	<i>Janusz Rybakowski</i>	
1.1.6. Leki przeciwlękowe	135	1. Leki działające poprzez układ neuroendokryny	183
<i>Marek Jarema</i>		2. Leki działające na neuroprzeżyźnictwo	186
1. Charakterystyka i mechanizmy działania	135	3. Leki wpływające na funkcje seksualne	190
2. Wskazania i przeciwwskazania	136	4. Kwasy tłuszczowe nienasycone	191
3. Ogólne zasady stosowania	141	1.1.11. Szczególne zasady psychofarmakoterapii	192
4. Bezpieczeństwo stosowania	143	1.1.11.1. Psychofarmakoterapia u dzieci i młodzieży	192
5. Opis leków przeciwlękowych	146	<i>Andrzej Rajewski</i>	
1.1.7. Leki stosowane w leczeniu zaburzeń snu	150	1. System neuroprzeżyźników w okresie rozwoju	192
<i>Adam Wichniak, Wojciech Jernajczyk</i>		2. Farmakokinetyka u dzieci i młodzieży	193
1. Leki promujące sen stosowane w leczeniu bezsenności	151	3. Czynniki warunkujące działanie leków psychotropowych w wieku rozwojowym	194
2. Leki stymulujące stosowane w leczeniu nadmiernej senności	162	4. Podsumowanie	196
3. Leki stosowane w leczeniu zespołu niespokojnych nóg	165	1.1.11.2. Psychofarmakoterapia w okresie ciąży i karmienia	199
4. Podsumowanie	166	<i>Małgorzata Rzewuska</i>	
1.1.8. Leki stosowane w leczeniu uzależnień	168	1. Depresja w ciąży	199
<i>Bogusław Habrat</i>		2. Depresje poporodowe	200
1. Uzależnienie od alkoholu	168	3. Leki przeciwdepresyjne w ciąży	201
2. Uzależnienie od opioidów	170	4. Zespoły odstawienia leków przeciwdepresyjnych	202
3. Uzależnienie od nikotyny (tytoniu)	172	5. Dwubiegunowa choroba afektywna	203
1.1.9. Leki stosowane w leczeniu padaczki	175	6. Leki przeciwdrgawkowe	204
<i>Tadeusz Parnowski</i>		7. Sole litu	206
1. Problemy z nazewnictwem	175	8. Psychozy w ciąży	207
2. Podział leków przeciwpadaczkowych	175	9. Psychozy poporodowe	207
3. Mechanizmy działania	175	10. Działanie neuroleptyków na płód i noworodka	208
4. Zasady leczenia i dobór leku	177	11. Elektrowstrząsy	209
5. Kiedy można odstawić?	178	12. Zaburzenia lękowe	209
6. Stan padaczkowy	179	13. Stosowanie leków psychotropowych w okresie karmienia piersią	210
7. Objawy niepożądane	180	14. Podsumowanie	210
8. Interakcje	180		
9. Wpływ na procesy poznawcze	180		
10. Leczenie padaczki u kobiet w wieku rozrodczym	182		

1.1.11.3. Psychofarmakoterapia u osób w wieku podeszłym	211	7. Ocena skuteczności	246
<i>Tadeusz Parnowski</i>		8. Ocena ryzyka	246
1. Podstawowe zmiany fizjologiczne występujące w wieku podeszłym wpływające na farmakokinetykę i farmakodynamikę leków	211	9. Inne ważne sprawy	247
2. Leczenie depresji	214	1.2.3. Leczenie neurochirurgiczne	248
3. Leczenie psychozy i zaburzeń zachowania	216	<i>Tomasz Mandat, Paweł Nauman</i>	
4. Leczenie zaburzeń świadomości	218	1. Historia	248
5. Leczenie zaburzeń snu	219	2. Założenia anatomiczne	250
1.1.11.4. Psychofarmakoterapia u osób chorych somatycznie	221	3. Proces kwalifikacyjny	250
<i>Maria Załuska</i>		4. Metody uszkadzające	251
1. Choroby wątroby	222	5. Głęboka stymulacja mózgu	251
2. Choroby nerek	222	6. Stymulacja nerwu błędnego	253
3. Choroby płuc	223	7. Podsumowanie	253
4. Schorzenia hematologiczne	223	1.3. Psychoterapia	256
5. Choroby układu krążenia	226	1.3.1. Podstawy psychoterapii	256
6. Schorzenia metaboliczne i hormonalne	229	<i>Jerzy Aleksandrowicz, Jan Czesław Czabała</i>	
7. Choroba wrzodowa przewodu pokarmowego	230	1. Określenie	256
8. Padaczka	231	2. Podstawy teoretyczne psychoterapii	259
9. Choroba Parkinsona	232	3. Praktyka psychoterapii	263
1.2. Inne oddziaływania neurobiologiczne	234	4. Podsumowanie	268
1.2.1. Leczenie elektrowstrząsowe oraz inne pokrewne metody stymulacji elektrycznej i magnetycznej	234	1.3.2. Psychoterapia poznawczo-behawioralna	269
<i>Robert T. Hese, Tomasz Zyss</i>		<i>Agnieszka Popiel, Ewa Pragłowska</i>	
1. Elektrowstrząsy	234	1. Założenia teoretyczne i ewolucja poglądów	269
2. Inne metody stymulacji elektrycznej i magnetycznej	241	2. Zastosowanie w praktyce klinicznej – badania nad skutecznością	271
1.2.2. Leczenie światłem	243	3. Kształcenie i umiejętności psychoterapeuty	273
<i>Łukasz Święcicki</i>		4. Kontrowersje i obszary dalszych badań	274
1. Określenie	243	1.3.3. Psychoterapia interpersonalna	275
2. Mechanizm działania	243	<i>Jerzy A. Sobański</i>	
3. Wskazania	244	1. Historia rozwoju koncepcji i jej autorzy	275
4. Przeciwwskazania	245	2. Definicja i kontrowersje klasyfikacyjne	276
5. Zasady doboru chorych	245	3. Podstawowe pojęcia	277
6. Zasady prowadzenia terapii	245	4. Warunki, założenia i ukierunkowanie oddziaływań	278
		5. Znaczenie w psychiatrii	279
		6. Znaczenie w badaniach nad psychoterapią i manualizacją	280

7. Nowe perspektywy i nowe populacje docelowe	280	9. Wymiar etyczny	328
8. Niektóre uwagi krytyczne	281	10. Rodzina a zmiany społeczno-kulturowe	328
9. Szkolenie rezydentów psychiatrii	281	11. Podsumowanie	329
10. Podsumowanie	282		
1.3.4. Psychoterapia psychodynamiczna	283	1.5. Terapia społeczna	330
<i>Cezary Żechowski</i>		<i>Jacek Wciórka</i>	
1. Zakres i definicja pojęcia	283	1. Określenie	330
2. Podstawowe założenia	285	2. Kontekst i cele	331
3. Główne pojęcia	285	3. Metody	333
4. Teorie rozwoju psychicznego	287	4. Znaczenie kliniczne	342
5. Zasady	288	1.6. Rehabilitacja	345
6. Zastosowanie	289	<i>Andrzej Cechnicki</i>	
1.3.5. Inne podejścia psychoterapeutyczne	290	1. Określenie	345
<i>Krzysztof Rutkowski</i>		2. Praktyka rehabilitacji	349
1. Kierunki psychoanalityczne	292	3. Podsumowanie	358
2. Psychodrama	294	1.7. Inne oddziaływania terapeutyczne	359
3. Tak zwana psychoterapia humanistyczna	294	1.7.1. Terapia funkcji poznawczych	359
4. Podejścia interakcyjne	295	<i>Łukasz Gawęda</i>	
5. Praca z ciałem	296	1. Cele, modele i rodzaje	359
6. Specjalistyczne techniki stosowane w psychoterapii	296	2. Przebieg	360
1.3.6. Ujęcie integracyjne	298	3. Skuteczność	361
<i>Ewa Trzebińska</i>		1.7.2. Terapia poprzez działania kreatywne	361
1. Źródła	298	<i>Anna Bielańska</i>	
2. Formy	300	1. Cele	362
3. Perspektywy i problemy	306	2. Formy	362
1.4. Terapia rodzinna	311	3. Aspekt społeczny i edukacyjny	365
<i>Bogdan de Barbaro, Irena Namysłowska</i>		1.7.3. Muzykoterapia	365
1. Rys historyczny	311	<i>Elżbieta Galińska</i>	
2. Pionierzy i pierwsze szkoły terapeutyczne	312	1. Perspektywa neurobiologiczna	365
3. Kierunki współczesne: terapie oparte na konstrukcjonizmie społecznym	316	2. Struktura muzyczna jako tworzywo terapeutyczne	366
4. Podstawowe pojęcia	319	3. Fizjologiczny mechanizm działania muzyki w terapii	368
5. Specyfika	322	4. Psychologiczny mechanizm działania muzyki w terapii	369
6. Zastosowanie	324	5. Medycyna muzyczna a muzykoterapia	369
7. Inne formy oddziaływania wobec rodziny	326	6. Muzyka w terapii i muzyka jako terapia	370
8. Badania nad terapią rodzin	327	7. Muzykoterapia jako dziedzina psychiatrii	371

8. Współczesny model badań	372	1.8.3. Brak zgody pacjenta	413
9. Neuromuzykoterapia	374	<i>Marta Anczewska</i>	
10. Uwagi końcowe	374	1. Kontekst prawny	413
1.7.4. Terapia poprzez ruch, taniec, sport	376	2. Postępowanie wobec osoby wymagającej hospitalizacji psychiatrycznej bez zgody – uwagi praktyczne	413
<i>Zofia Aleszko</i>		3. Czynniki wpływające na brak zgody pacjenta	414
1. Ruch	377	4. Agresja pacjentów jako forma braku zgody	417
2. Taniec	377	5. Podsumowanie	418
3. Sport	380	2. Zagadnienia etyczne	421
1.7.5. Wspieranie, (samo)pomoc, umacnianie: nowe role osób chorujących psychicznie w psychiatrii	380	2.1. Etyka zawodu psychiatry: oczekiwania i wyzwania	421
<i>Andrzej Cechnicki</i>		2.1.1. Oczekiwania	421
Podsumowanie	383	<i>Anna Liberadzka</i>	
1.8. Szczególne okoliczności terapii	385	1. Zobaczyć człowieka	421
1.8.1. Postępowanie w stanach nagłych	385	2. Pomóc wyzdrowieć – towarzyszyć w zdrowieniu	422
<i>Andrzej Kokoszka</i>		3. Dać nadzieję	423
1. Nawiązanie kontaktu z chorym	386	4. Umocnić	423
2. Zasady stosowania przymusu bezpośredniego	387	2.1.2. Wyzwania	424
3. Badanie somatyczne	389	<i>Jacek Wciórka</i>	
4. Wstępna diagnoza psychoterapeutyczna	389	1. Współczesność nie oszczędza psychiatrów	424
5. Interwencje psychoterapeutyczne	389	2. Profesjonalizm	425
6. Psychofarmakoterapia	389	3. Etyka psychiatry	426
7. Zagrożenie samobójstwem	393	4. Imponderabilia	428
8. Zagrożenie agresją	397	2.2. Etyka pracy klinicznej w psychiatrii	429
9. Zagrożenie przypadkowymi urazami wynikającymi z dezorganizacji zachowania	401	<i>Jacek Bomba</i>	
10. Lęk	402	1. Teoretyczne podstawy etyki psychiatrycznej	429
11. Inne stany naglące	404	2. Etyka postępowania lekarskiego a normy prawne i etyczne	430
1.8.2. Konsultacja psychiatryczna	406	3. Zasady etyczne postępowania diagnostycznego	431
<i>Maria Zaluska</i>		4. Zasady etyczne postępowania terapeutycznego	433
1. Psychiatria konsultacyjna	406	5. Zasady etyczne badań naukowych	439
2. Przebieg	406	6. Problemy etyczne psychiatrii dzieci i młodzieży	442
3. Szczególne problemy	408		

7. Zasady etyczne w orzecznictwie psychiatrycznym	443
8. Rola samorządu lekarskiego i Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego w przestrzeganiu zasad etyki zawodowej	446

2.3. Etyka badań naukowych w psychiatrii 449

Stanisław Pużyński

1. Tajemnica lekarska, zawodowa, ochrona danych osobowych	449
2. Świadoma zgoda	451
3. Problemy etyczne związane z działalnością psychiatrycznej opieki zdrowotnej	452
4. Placebo w badaniach leków psychotropowych	455
5. Testy obciążeniowe w badaniach patogenezy zaburzeń psychicznych	459
6. Badania genetyczne	460
7. Publikacje naukowe	462
8. Konflikt (sprzeczność) interesów pracowników naukowych i lekarzy oraz producentów i dystrybutorów leków	464
9. Eutanazja	467

3. Zagadnienia prawne 473

3.1. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego – podstawowe zagadnienia 473

Janusz Heitzman, Inga Markiewicz

1. Ogólna charakterystyka	473
2. Promocja zdrowia psychicznego, zapobieganie zaburzeniom psychicznym oraz kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec osób z zaburzeniami psychicznymi	475
3. Opieka zdrowotna i inne formy opieki i pomocy w środowisku rodzinnym i społecznym	476
4. Narodowy program ochrony zdrowia psychicznego	476
5. Ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi	477

6. Status pacjenta	479
7. Dom pomocy społecznej	488
8. Rozporządzenia wykonawcze do ustawy	488
9. Podsumowanie	489

3.2. Zasady wykonywania zawodu w świetle ustawy o zawodzie lekarza 493

Agnieszka Szaniawska-Bartnicka

1. Definicja zawodu, wymagane kwalifikacje i standardy wykonywania	493
2. Zasada zgody pacjenta jako przesłanka legalności świadczeń medycznych	494
3. Eksperyment medyczny	495
4. Zakres obowiązku udzielenia pomocy	496
5. Tajemnica lekarska	496
6. Prowadzenie dokumentacji medycznej	497
7. Niektóre inne obowiązki wynikające z ustawy	497

3.3. Odpowiedzialność zawodowa, karna, cywilna, pracownicza i dyscyplinarna lekarza 499

Bożena Pietrzykowska, Wojciech Gutkowski, Witold Preiss

1. Odpowiedzialność zawodowa	499
2. Odpowiedzialność karna	502
3. Odpowiedzialność cywilna	504
4. Odpowiedzialność pracownicza	507
5. Odpowiedzialność dyscyplinarna	508
6. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej lekarza	508

3.4. Rola orzecznictwa lekarskiego i rehabilitacji w ubezpieczeniu społecznym 511

Anna Wilmowska-Pietruszyńska, Anna Frindt-Zajczkowska

1. Orzecznictwo o czasowej niezdolności do pracy	512
2. Orzecznictwo o długotrwałej niezdolności do pracy	513

3. Specyfika orzekania lekarskiego o niezdolności do pracy w zaburzeniach psychicznych	514	4.3.2. Zasoby organizacyjne	600
4. Rehabilitacja lecznicza w ubezpieczeniu społecznym	515	4.3.2.1. Opieka zdrowotna	600
5. Rehabilitacja zawodowa	516	<i>Wanda Langiewicz</i>	
3.5. Psychiatria w postępowaniu sądowym	518	1. Lecznictwo ambulatoryjne	601
<i>Danuta Hajdukiewicz, Janusz Heitzman</i>		2. Opieka stacjonarna	603
1. Podstawy naukowe psychiatrii sądowej	519	3. Inne formy opieki psychiatrycznej	606
2. Opiniowanie sądowo-psychiatryczne w postępowaniu karnym	521	4. Finansowanie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień	608
3. Środek zabezpieczający z powodu zaburzeń psychicznych	536	4.3.2.2. Oparcie społeczne	610
4. Opiniowanie w sprawach o wykroczenia	549	<i>Paweł Bronowski</i>	
5. Opiniowanie w sprawach nieletnich	551	1. Znaczenie	610
6. Opiniowanie w postępowaniu cywilnym	558	2. Oparcie społeczne u osób chorujących psychicznie	610
4. Zagadnienia publiczne	575	3. Programy, placówki	611
4.1. Zdrowie psychiczne: definicje, wskaźniki, determinanty, zagrożenia, promocja	575	4. Rozwiązania systemowe oparte na społecznościach lokalnych	613
<i>Jan Czesław Czabała</i>		4.3.2.3. Uczestnictwo zawodowe	614
1. Definicja i wskaźniki	576	<i>Hubert Kaszyński</i>	
2. Determinanty	578	4.3.2.4. Aktywność samopomocowa	621
3. Czynniki zagrażające	579	<i>Katarzyna Prot</i>	
4. Promocja	580	1. Grupy samopomocowe	621
5. Podsumowanie	584	2. Historia organizacji samopomocowych	622
4.2. Modele opieki psychiatrycznej	586	3. Programy prowadzone przez konsumentów	624
<i>Jacek Wciórka</i>		4. Zagrożenia dla ruchu samopomocowego	625
1. Funkcje	586	5. Sytuacja w Polsce	625
2. Modele: wartości, założenia, rozwiązania	587	4.3.3. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego	626
3. Tendencje rozwojowe	595	<i>Jacek Wciórka</i>	
4.3. System ochrony zdrowia psychicznego w Polsce	598	1. Historia	627
4.3.1. Podstawy prawne	598	2. Założenia: etyka, doświadczenie i dowody	628
<i>Wanda Langiewicz</i>		3. Podstawy prawne	628
		4. Podmioty odpowiedzialne	628
		5. Cele główne i szczegółowe	629
		6. Inwestowanie i finansowanie	632
		7. Czas	632
		8. Centrum Zdrowia Psychicznego (CZP)	632
		9. Wyzwania	633

4.4. Szczególne zadania psychiatrii	635	5.2. Kontekst kulturowy – korzenie i tendencje rozwoju psychiatrii	675
4.4.1. Psychiatria środowiskowa – ochrona zdrowia psychicznego w społeczności lokalnej	635	<i>Jacek Bomba</i>	
<i>Jacek Wciórka, Katarzyna Prot, Elżbieta Słupczyńska-Kossobudzka, Małgorzata Sosnowska</i>		1. Korzenie kulturowe psychiatrii	675
1. Określenie	635	2. Koncepcje rozwoju człowieka i psychiatria	676
2. Geneza	636	3. Psychiatria i antropologia	676
3. Rozwój	637	4. Psychiatria a feminizm	677
4. Bariery	641	5. Psychiatria i poprawność polityczna	678
5. Charakterystyczne placówki i programy	642	6. Wkład psychiatrii do kultury	678
6. Psychiatria środowiskowa w Polsce	649	7. Psychiatria i twórczość	679
4.4.2. Hospitalizacja psychiatryczna – ochrona i umacnianie zdrowia psychicznego w szpitalu	654	8. Dwie tendencje	680
<i>Maria Załuska</i>		5.3. Kontekst społeczny – psychiatria w świadomości i praktyce społecznej	683
1. Choroba i hospitalizacja jako źródło stresu	654	<i>Jacek Wciórka, Piotr Świtaj</i>	
2. Minimalizowanie stresu	656	1. Definiowanie zaburzeń psychicznych	683
3. Umacnianie i zdrowienie	657	2. Stereotypy i dystans	684
4.4.3. Psychiatria wojskowa – ochrona zdrowia psychicznego w wojsku	658	3. Piętno i dyskryminacja	685
<i>Antoni Florkowski</i>		4. Wykluczenie i nierówność	687
1. Służba wojskowa a zdrowie psychiczne	659	5. Wizerunek psychiatrii i psychiatrów	687
2. Patologia społeczna w wojsku	663	6. Społeczny kontrakt psychiatrii	688
3. Psychoprophylaktyka i promocja zdrowia psychicznego w wojsku	666	7. Kapitał społeczny a psychiatria	689
5. Psychiatria we współczesnym świecie	669	5.4. Kontekst polityczny – psychiatria wobec ideologii	691
5.1. Kontekst publiczny – zdrowie publiczne, obciążenia, polityka zdrowotna	669	<i>Tadeusz Nasierowski</i>	
<i>Andrzej Kiejna</i>		1. Walka o prestiż	691
1. Epidemiologia i zdrowie publiczne	669	2. Eugenika	692
2. Obciążenia – konsekwencje, koszty, podatność na dyskryminację	671	3. Nazizm – śmierć jest mistrzem z Niemiec	694
3. Choroby psychiczne a polityka zdrowotna	673	4. Antysemityzm	697
		5. Komunizm w zwierciadle faszystów	697
		6. Obrona praw człowieka	699
		7. Dokąd zmierzamy?	699
		5.5. Kontekst religijny – duchowość a psychiatria	702
		<i>Bogdan de Barbaro</i>	
		1. Religia a psychiatria z perspektywy historycznej	702

2. Religia a zdrowie psychiczne – badania empiryczne	703	2. Wolność i sztuka	713
3. Perspektywa psychoanalityczna: między redukcjonizmem a otwarciem na doświadczenie religijne	705	3. Oryginalność	714
4. Teolog wobec zagadnień psychiatrycznych	705	4. <i>Pathos</i>	714
5. Psychiatra i psychoterapeuta wobec zagadnień duchowych	706	5.6.2. Twórczość chorych psychicznie	715
6. Perspektywa kliniczna: elementy religijne w psychopatologii	707	<i>Maria Pałuba</i>	
7. Opętanie: dwie perspektywy	708	5.7. Kontekst naukowy – poznanie naukowe a wyzwania psychiatrii	718
8. Od rywalizacji do współpracy: między księdzem a psychiatrą: idee praktyczne i postulaty	709	<i>Jacek Wciórka, Tomasz Szafrąński, Piotr Świtaj</i>	
9. Podsumowanie	711	1. Psychiatria jako nauka	718
5.6. Kontekst twórczy – psychiatria i sztuka	713	2. Psychiatria i dowody	721
5.6.1. Nie ma sztuki bez „patosu”	713	3. Psychiatria i wartości	723
<i>Ewa Kuryluk</i>		4. Przyszłość	726
1. Sztuka jest uniwersalna	713	Skorowidz	729